

СТАНОВИЩЕ

за придобиване на образователна и научна степен „доктор”
в СА „Д. А. Ценов” – Свищов

Изготвил становището: проф. д-р Веселина Василева Димитрова
катедра МИО, Икономически университет-Варна
научна специалност „Световно стопанство и МИО“

Основание за изготвяне на становището: Заповед 1318/ 03.12.2025 г. на Ректора на
Стопанска академия „Д. А. Ценов” – Свищов за състав на научното жури

Автор на дисертационния труд: Цзинсин Ху

Тема на дисертационния труд: *Икономическо и търговско сътрудничество между
Китай и България в рамките на инициативите „16+ 1 сътрудничество“ и „Един пояс,
един път“*

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд със заглавие *„Икономическо и търговско сътрудничество между Китай и България в рамките на инициативите „16+ 1 сътрудничество“ и „Един пояс, един път“* е в обем от 221 страници. Дисертацията има логично-обоснована и балансирана структура и е в три глави. Първа глава е със заглавие *„Теоретични и исторически основи на икономическото сътрудничество между Китай и България“* и е разделена в три точки. Втора глава носи наименованието *„Емпиричен анализ на икономическото сътрудничество между Китай и България“* и е разделена в три точки. Трета глава е посветена на *„Предизвикателства, перспективи и политически препоръки“*, също в три точки.

Използваната литература в дисертацията включва 168 източника на различни езици. Целта на дисертацията е да се създаде цялостна аналитична рамка за китайско-българското икономическо и търговско сътрудничество в рамките на инициативата *„Един пояс, един път“* и инициативата *„16+1“*. За изпълнение на поставената цел са заложили три под-цели, които са свързани *първо*, със систематизиране на литературен обзор; *второ*, с изследване на различни индикатори за търговия и *трето*, с препоръки за постигане на дългосрочно партньорство. В допълнение са изведени шест изследователски задачи като научни задачи 1, 2, 3 и 6 кореспондират напълно с поставените под-цели на дисертационния труд.

Тезата на дисертацията е, че вътрешноотрасловата търговия е ниска, включително индексът на търговска допълняемост като подобряването му може да стане чрез адекватна инфраструктура, ефективна логистична мрежа и хармонизирани стандарти. В

дисертацията няма издигнати конкретни хипотези, но по-широката формулировка на тезата не ги предполага.

Преценката ми за общото представяне на дисертационния труд е, че структурата и съдържанието му съответстват на нормативните изисквания.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

В структурно отношение дисертацията е с добра логическа последователност, целенасоченост и симетричност между отделните глави. Използваният език от автора е добър и разбираем. Текстът е добре представен графично. Изложението е стегнато, удовлетворяващо като обем и притежава достатъчна научна добросъвестност. Периодът на изследване в дисертацията е достатъчно дълъг и обхваща 2008-2023 г.

Методологията на изследване в дисертацията включва анализ на данни, казуси, иконометрично моделиране (Tweedie GLM), мрежови/машинно-обучаващи модели (Random forest, XGBoost, SHAP). Авторът е посочил ограничения при разработването на дисертационния труд, в т.ч. липса на микроданни за търговията, използване на заместващи индикатори за съответствие и прекриване на информационни източници. Тези ограничения са по-скоро затруднения за автора при извеждането на причинно-следствени изводи с оглед валидацията на резултатите.

Постигнатите в дисертацията резултати от автора са както следва. Първа глава задава исторически контекст на българо-китайските външноикономически отношения в рамките на инициативата „Един пояс, един път“, включително в условията на механизма „16+1“ за сътрудничество между Китай и страните от ЦИЕ при позициониране на България като част от ЕС. Ползността на анализа е зададен спрямо теорията на глобалните вериги на стойността, теорията за регионална интеграция, теорията за сравнителните предимства и теорията за ендегенния растеж на новата институционална икономика за привличане на ПЧИ. Специално място е отделено на инфраструктурните предизвикателства и съществуващите емпирични резултати обвързани с разгледаните теории. Поставената теоретична основа аргументира три съществени условия за политическа съвместимост в българо-китайското икономическо сътрудничество: приоритети за развитие, инфраструктурно съответствие и гъвкавост на институционализацията. Втора глава постига конкретни емпирични резултати. В нея се идентифицира потенциала за търговска специализация чрез индекс на сравнителни предимства (RCA) и индекс на търговска комплементарност (TCI). По раздели на SITC за периода 2015-2023 г. данните сочат и по двата индекса по-висока технологична насоченост за двете страни и устойчивост като структурно-допълващи се икономики. В допълнение е изведен индекс на търговската интеграция (ТИ) за оценка на дълбочината на интеграцията, тясната специализация и силната асиметрия в търговията между Китай и България. Представени и анализирани са данни за внос и износ за страните от ЦИЕ и Китай за периода 2015-2023 г. С помощта на двоен емпиричен подход (гравитационен модел и машинно обучение) е направен сравнителен анализ на отклоненията в търговията и факторите на влияние, в т.ч. икономически и инфраструктурни. Моделът включва нелинейна прогноза с Random forest и XGBoost, който е особено полезен за интерпретиране на търговските взаимоотношения и намерения за ПЧИ на страните от ЕС в Китай. Трета глава предлага обобщение на постигнатите теоретични и емпирични резултати чрез прогнози и препоръки. Те са в посока на търговска структура, логистична свързаност, регулаторни предизвикателства и ПЧИ. Препоръките са насочени както към бизнеса, така и към вземащите политически решения. Заключение на дисертационния труд потвърждава издигнатата хипотеза.

Авторефератът към дисертацията е в обем от 46 страници. Като структура и съдържание той отразява вярно и точно дисертационния труд на докторанта.

От представената проверка за плагиатство по време на обсъждане на дисертацията от обучаващата катедра към 06.11.2025 г. можем да приемем, че дисертационният труд е оригинално дело на докторант Ху.

Всички публикации към дисертацията са на английски език. Те са общо 4 и всички имат отношение към темата като изпълняват изискванията за изискуем минимум.

Може да се обобщи, че представеният дисертационен труд е актуален и завършен в своята цялост.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Приемам петте формулираните от докторанта научни и научно-приложни приноси като специално внимание прави принос номер 4. Този принос обвързва теорията с практико-приложната страна на дисертационния труд и очертава три ключови ограничения пред търговията между Китай и България, а именно: вертикална структура на търговията и доставките, логистични затруднения и законодателни предизвикателства.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Въпросът ми към докторант Ху е: В контекста на ниското ниво на индекса на Грубел-Лойд за търговия между Китай и България и доминирането на междуотраслова размяна, как прекъсванията в глобалните вериги на доставки от последните години (като COVID-19 пандемията, руско-украинската война и свързаните с тях логистични кризи в Суецкия канал) са повлияли върху тясната специализация на българския износ? Можете ли да предложите сценарии, които да илюстрират потенциални възможности за диверсификация на продуктите и за подобряване на транспортната свързаност, за да се задълбочи включването на България в тези вериги?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд на докторант *Цзинсин Ху* се отличава с характеристиките на цялостно и завършено самостоятелно научно изследване с декларирано авторово участие.

Дисертационният труд *„Икономическо и търговско сътрудничество между Китай и България в рамките на инициативите „16+ 1 сътрудничество“ и „Един пояс, един път“* отговаря на условията за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма *„Световно стопанство и международни икономически отношения“*.

Въз основа на гореизложеното давам **положителна оценка** на представения дисертационен труд и предлагам на Уважаемото научно жури да подкрепи решение **“ЗА”** и да присъди на докторант *Цзинсин Ху* образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма *„Световно стопанство и международни икономически отношения“*.

Дата: 20.01.2026 г.

Изготвил становището: ...

заличен подпис
осн. чл. 59
от ЗЗЛД

(проф. д-р Веселина Димитрова)